

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 betreffende lage-emissiezones
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Artikel 10 van het decreet houdende aanpassing van diverse decreten met betrekking tot de omvorming van het Vlaams Energieagentschap tot het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, tot integratie van opdrachten inzake klimaat van het Departement Omgeving in dit Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, tot integratie van opdrachten inzake lucht van het Departement Omgeving in de Vlaamse Milieumaatschappij en houdende rapportage door het Departement Omgeving van **Xxx**, wijzigt artikel 10.2.3, §2, 2°, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid dat de taken opsomt voor de Vlaamse Milieumaatschappij met betrekking tot de verontreiniging van de atmosfeer. Aan de Vlaamse Milieumaatschappij wordt de bevoegdheid om de verontreiniging van de atmosfeer, met uitzondering van de verontreiniging als gevolg van broeikasgassen, te voorkomen en te beperken, toegewezen. Om die reden worden enkele bevoegdheden overgeheveld naar de Vlaamse Milieumaatschappij en worden de betreffende bepalingen in overeenstemming gebracht met deze bevoegdheidstoewijzing.

Hiermee samenhangend wordt in het kader van omgevingsvergunningsaanvragen een specifieke adviesbevoegdheid voor VMM, lucht, in het leven geroepen. Thans werd dit advies opgevangen door de mogelijkheid in artikel 35, §2, van het Omgevingsvergunningenbesluit, waarbij er door het Departement subadvies lucht gevraagd werd.

Ook worden in het kader van de bevoegdheidstoewijzing aanpassingen voorgesteld aan de erkenningsregelingen energie en klimaat, opgenomen in VLAREL, en aan bepalingen inzake toezicht, opgenomen in het Milieuhandhavingsbesluit, wat betreft deze erkenningsregeling.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsvelden:

- Omgeving en Natuur

Vlaams Regeerakkoord 2019-2024

Om een coherent en geïntegreerd klimaat- en energiebeleid te voeren, versterken we het bestaande Vlaams Energie Agentschap tot een slagkrachtig Vlaams energie- en klimaatagentschap (VEKA). We doen dit via overheveling van de afdeling energie, klimaat en groene economie uit het departement omgeving, m.u.v. het team luchtkwaliteit (dat bij de VMM wordt ondergebracht).

[...]

Het Vlaams Energie Agentschap wordt versterkt met de afdeling energie, klimaat en groene economie uit het departement Omgeving tot een slagkrachtig Vlaams Energie- en Klimaatagentschap. Dit geldt met uitzondering van de mensen die werken rond luchtkwaliteit en diepe ondergrond, die overgeheveld worden naar de VMM respectievelijk VITO.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Bijgaand ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2020/392 van 12 november 2020..

Het spoedadvies van de Inspectie van Financiën werd op 20 november 2020 verkregen. Voor een bespreking ervan zie infra punt 3A.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

In het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 wordt voorzien in een herschikking van de Vlaamse administratie met betrekking tot de energie- en klimaatbevoegdheden. Om een coherent en geïntegreerd klimaat- en energiebeleid te voeren wordt het bestaande Vlaams Energieagentschap (VEA) omgevormd tot een slagkrachtig Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA).

Dit gebeurt door de overheveling van de bevoegdheden energie en klimaat uit de Afdeling Energie, Klimaat en Groene Economie uit het Departement Omgeving naar het VEKA. Het Team Lucht van voormelde afdeling wordt ondergebracht bij de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM).

Het onderbrengen van de taken rond lucht(kwaliteit) bij de VMM wordt, naast de omvorming van het VEA naar het VEKA, geregeld in het decreet houdende de aanpassing van diverse decreten met betrekking tot de omvorming van het Vlaams Energieagentschap tot het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, tot integratie van opdrachten inzake klimaat van het Departement Omgeving in het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, tot integratie van opdrachten inzake lucht van het Departement Omgeving in de Vlaamse Milieumaatschappij en houdende rapportage door het Departement Omgeving van **XXX**, (hierna: het VEKA/VMM/dOMG-decreet).

De VMM waakt over de luchtkwaliteit in Vlaanderen, door het uitvoeren van metingen van schadelijke stoffen in de lucht en het in kaart brengen van de verschillende bronnen van luchtverontreiniging.

Het Departement Omgeving voerde de taken uit in het kader van beleidsvoorbereiding en -uitvoering lucht, in het kader van onder andere doelstellingen en actieplannen. Om de monitoring, de kennis, de beleidsvoorbereiding en -uitvoering te centraliseren worden taken rond lucht (met uitzondering van de verontreiniging als gevolg van broeikasgassen) ondergebracht bij één entiteit, meer bepaald de VMM.

Artikel 10 van het VEKA/VMM/dOMG-decreet wijzigt artikel 10.2.3, §2, 2°, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM) zodat aan de VMM de bevoegdheden van het Departement Omgeving worden toegewezen inzake beleid en maatregelen om de verontreiniging van de atmosfeer, met uitzondering van de verontreiniging als gevolg van broeikasgassen, te voorkomen en te beperken.

Ten gevolge van de integratie van opdrachten inzake lucht(kwaliteit), met uitzondering van de verontreiniging als gevolg van broeikasgassen, in het takenpakket van de VMM wordt, door het VEKA/VMM/dOMG -decreet, de oplisting in artikel 10.2.3, §2, DABM aangevuld met:

“De taken van de Vlaamse Milieumaatschappij met betrekking tot de verontreiniging van de atmosfeer zijn:

1° ...

2° de beleidsvoorbereiding, het opvolgen, evalueren en rapporteren over de uitvoering en voortgang van het beleid en het ontwikkelen en inzetten van instrumenten en het uitwerken en uitvoeren van maatregelen om de verontreiniging van de atmosfeer, met uitzondering van de verontreiniging als gevolg van broeikasgassen, te voorkomen en te beperken;”

Dit heeft een aantal consequenties: de afdeling, bevoegd voor luchtbeleid, van het Departement Omgeving wordt immers in een aantal decreten en besluiten expliciet bij naam vermeld en daarbij met taken belast.

In dit ontwerpbesluit worden, met het oog op een coherente beleidsvoering, de bepalingen in de verschillende besluiten waarin de bevoegdheden voor lucht(kwaliteit) worden afgebakend in overeenstemming gebracht met het VEKA/VMM/dOMG-decreet en de daaruit voorkomende bevoegdheidstoewijzing aan de VMM. Deze besluiten zijn:

1. het besluit van de Vlaamse Regering houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne van 1 juni 1995 (Vlarem II)
2. het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning
3. het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 betreffende lage-emissiezones (LEZ-besluit).

Daarnaast moet worden vastgesteld dat er nog enkele sectorale aanpassingen nodig zijn voor een overheveling van erkenningen inzake energie (centrale verwarmings- en airco-installaties in gebouwen) en inzake klimaat (beheersing gefluoreerde broeikasgassen) vanuit het departement naar het VEKA. Deze aanpassingen betreffen wijzigingen in:

1. het VLAREL (het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu,
2. het Milieuhandhavingsbesluit (het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid)

De overdracht van de personeelsleden en ICT van het departement Omgeving en de Vlaamse Milieumaatschappij zal bij afzonderlijk besluit van de Vlaamse Regering gebeuren.

Dit geldt eveneens voor de overdracht van personeelsleden van het departement Omgeving naar het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap.

B. TOELICHTING PER TE WIJZIGEN BESLUIT

Hoofdstuk 1. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne

De bevoegdheden met betrekking tot de vervuiling van de atmosfeer worden in detail uiteengezet in titel II van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Vlarem II).

Het eerste artikel van dit besluit voegt aan de bevoegdheden van de VMM de volgende twee punten toe:

- het voorstellen van maatregelen, luchtkwaliteitsplannen en kortetermijnactieplannen ter verbetering van de luchtkwaliteit aan de Vlaamse minister
- de samenwerking met de andere lidstaten en de Europese Commissie.

In Vlarem II werden deze bevoegdheden voor de overheveling uitgeoefend door 'de afdeling, bevoegd voor luchtverontreiniging', thans de afdeling Energie, Klimaat en Groene Economie, van het Departement Omgeving.

Deze afdeling wordt in de te wijzigen bepalingen met afwisselende benamingen aangeduid.

Deze benamingen zijn de volgende:

- de afdeling, bevoegd voor luchtverontreiniging;
- de bevoegde diensten van het Departement Omgeving;
- de Afdeling Lucht, Hinder, Risicobeheer, Milieu & Gezondheid;
- het Departement.

Dit ontwerpbesluit vervangt telkens 'de afdeling, bevoegd voor luchtverontreiniging' (of een van de andere benamingen voor deze afdeling) door 'de Vlaamse Milieumaatschappij', in de bepalingen waarin de bevoegdheid voor luchtvervuiling wordt toegewezen.

Op die manier wordt titel II van Vlarem II in overeenstemming gebracht met het VEKA/VMM/dOMG-decreet en de wijziging in artikel 10.2.3, §2 van het DABM. De VMM wordt het bevoegde orgaan voor het uitoefenen van de taken voor luchtvervuiling die voorheen aan de afdeling lucht van het Departement Omgeving werden toegewezen.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu

Zoals vermeld worden de opdrachten inzake klimaat en energie van het Departement Omgeving geïntegreerd in het VEKA. Om een coherent, geïntegreerd en slagkrachtig energie- en klimaatbeleid te kunnen voeren is het noodzakelijk dat ook de bevoegdheden erkenningen energie (centrale verwarmings- en airco-installaties in gebouwen) en klimaat (beheersing gefluoreerde broeikasgassen) vanuit het dOMG naar het VEKA worden overgeheveld. Zo kan de inhoudelijk bevoegde entiteit zelf deze erkenningen optimaal laten (blijven) renderen als beleidsondersteunend instrument. Dit is ook coherent met de aanpak die voor andere erkenningen binnen het beleidsdomein wordt toegepast.

Deze overheveling doet geen afbreuk aan de doelstelling van de beleidsnota Omgeving 2019-2024 om het instrument erkenningen als ondersteunend instrument voor de diverse beleidsthema's en de rol van de overheid hierin te evalueren en herzien.

Wat betreft energie gaat het om erkenningen die, net als andere erkende energiedeskundigen, voortvloeien uit de richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen, namelijk deskundigen voor de keuring van verwarmings- en airconditioningsystemen, en de bijhorende opleidingscentra.

Voor klimaat gaat het om diverse technici, bijhorende opleidingscentra en bijhorende bedrijven (waar er een erkenning op twee niveaus voorzien is) voor werkzaamheden aan bepaalde installaties die gebruik maken van gefluoreerde broeikasgassen of ozonlaagafbrekende stoffen, met name koelinstallaties, brandbeveiligingsapparatuur, elektrische schakelinrichtingen, apparatuur die oplosmiddelen bevat en klimaatregelingsapparatuur in bepaalde motorvoertuigen.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Samen met de overheveling van de bevoegdheden inzake erkenningen energie en klimaat, is het aangewezen ook de toezichtsbevoegdheid op deze erkenningen toe te kennen aan de daartoe aan te duiden personeelsleden van het VEKA.

Hoofdstuk 4. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning

Artikel 35 van het Omgevingsvergunningenbesluit, bevat de instanties die advies geven over vergunningsaanvragen of beroepen die betrekking hebben op het uitvoeren van vergunningsplichtige stedenbouwkundige handelingen of op het verkavelen van gronden.

Hieraan wordt een bijkomende paragraaf toegevoegd, met een specifieke adviesbevoegdheid voor VMM, lucht. Thans wordt in het kader van een vergunningsaanvraag waarbij een project-MER moet gevoegd worden én waarvan het voorwerp in een kritische zone wat luchtkwaliteit betreft ligt, binnen het Departement zelf subadvies gevraagd.

Voor welke dossiers precies subadvies gevraagd moet worden is niet vastgelegd in het Omgevingsvergunningenbesluit. Daarom wordt een bijkomende paragraaf toegevoegd om dit te verduidelijken. Een advies is immers niet nodig voor alle vergunningsaanvragen waarbij een project-MER gevoegd moet worden én waarvan het voorwerp gelegen is in een kritische zone wat luchtkwaliteit betreft.

De bijkomende paragraaf verduidelijkt welke vergunningsaanvragen voor advies voorgelegd moeten worden. Op die manier wordt het omgevingsvergunningenbesluit in overeenstemming gebracht met de wijziging in artikel 10.2.3, §2, van het DABM. De VMM wordt het bevoegde orgaan voor het uitoefenen van de taken voor luchtvervuiling die voorheen aan het team lucht binnen de afdeling EKG van het Departement Omgeving werden toegewezen.

Hoofdstuk 5: wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 betreffende lage-emissiezones (LEZ-besluit)

Volgens artikel 5 van het LEZ-besluit van 26 februari 2016 was voorheen het Departement Omgeving de gemachtigde dienst voor het beheren van de databank waarin de door gemeente relevante gegevens met het oog op het toezicht op de LEZ-reglementering worden verzameld. De Vlaamse Milieumaatschappij wordt de gemachtigde dienst die de databank beheert.

Tot slot wordt in het ontwerpbesluit een nieuw artikel 18 ingevoegd dat aan de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, expliciet delegatie verstrekt om met betrekking tot de integratie van opdrachten inzake lucht van het Departement Omgeving in de Vlaamse Milieumaatschappij, in ministeriële besluiten de nodige verwijzingen en terminologieën die daardoor noodzakelijk zijn geworden aan te passen. In verschillende ministeriële besluiten uit verscheidene beleidsvelden wordt immers naar het departement Omgeving of zijn constituerende afdeling EKG, bij

naam verwezen. De directe rechtsgrond voor deze bepaling kan daarvoor worden gevonden in artikel 87, §1 BWHI.

4. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend ontwerp van besluit heeft geen budgettaire impact.

Het betreft louter het verschuiven van taken tussen entiteiten van de Vlaamse Overheid. De overdracht met betrekking tot de ICT en het personeel worden in aparte besluiten geregeld.

Het spoedadvies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 20 november 2020. Het advies is als bijlage 2 toegevoegd.

De Inspectie van Financiën geeft een gunstig advies over het voorliggend ontwerp van besluit en stelt dat, aangezien dit ontwerp van besluit de ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse overheid niet beïnvloedt, in toepassing van artikel 31, §2, 2° van het besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019, het akkoord van de Vlaamse minister van begroting over dit dossier niet vereist is.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft een impact op de lopende processen en activiteiten van de Vlaamse overheid doordat bestaande taken die aan het Departement Omgeving waren toegewezen, nu aan een andere entiteit, nl. de Vlaamse Milieumaatschappij resp. Vlaams Energie- en Klimaatagentschap worden toegewezen.

Het ontwerpbesluit bevat echter geen nieuwe taken.

Het akkoord van de minister, bevoegd voor de bestuurszaken, is echter voor dit ontwerpbesluit niet vereist. Het akkoord is immers slechts verplicht als het voorstel van beslissing betrekking heeft op:

- een uitbreiding van het aantal VTE's;
- agentschapsspecifieke of instellingsspecifieke aangelegenheden met betrekking tot de agentschappen met rechtspersoonlijkheid, de administratieve diensten van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs en de strategische adviesraad VLOR;
- algemeen personeelsbeleid (met uitzondering van personeelsformatie) in Vlaamse openbare instellingen die niet onder de diensten van de Vlaamse overheid ressorteren en in de strategische adviesraad SERV.

Dit is in het kader van de voorliggende beslissing niet het geval.

Het besluit betrekking op een agentschap met rechtspersoonlijkheid, maar wijzigt niets aan personeelsaangelegenheden binnen deze entiteit.

De overdracht met betrekking tot de ICT en het personeel worden in aparte besluiten geregeld.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- Personeel: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeel van de lokale besturen.

- Werkingsuitgaven: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de werkingsuitgaven van de lokale besturen.
- Investerings en schulden: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de schuld van de lokale besturen.
- Ontvangsten: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de ontvangsten van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Voorliggend ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt ter advisering overgemaakt aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 betreffende lage-emissiezones;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, het klimaat en de omgeving, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 betreffende lage-emissiezones
2. Spoedadvies van de Inspectie van Financiën d.d. 20 november 2020.